

SOSYAL ARAřTIRMALARI DİREKTÖRLÜĐÜ

DOÇ. DR. HALİM BAŞ

ANALİZ

ATIL İşGÜCÜ ORANINA İLİşKİN VERİLER BİZE NE ANLATIYOR

ATIL İŞGÜCÜ ORANINA İLİŞKİN VERİLER BİZE NE ANLATIYOR?

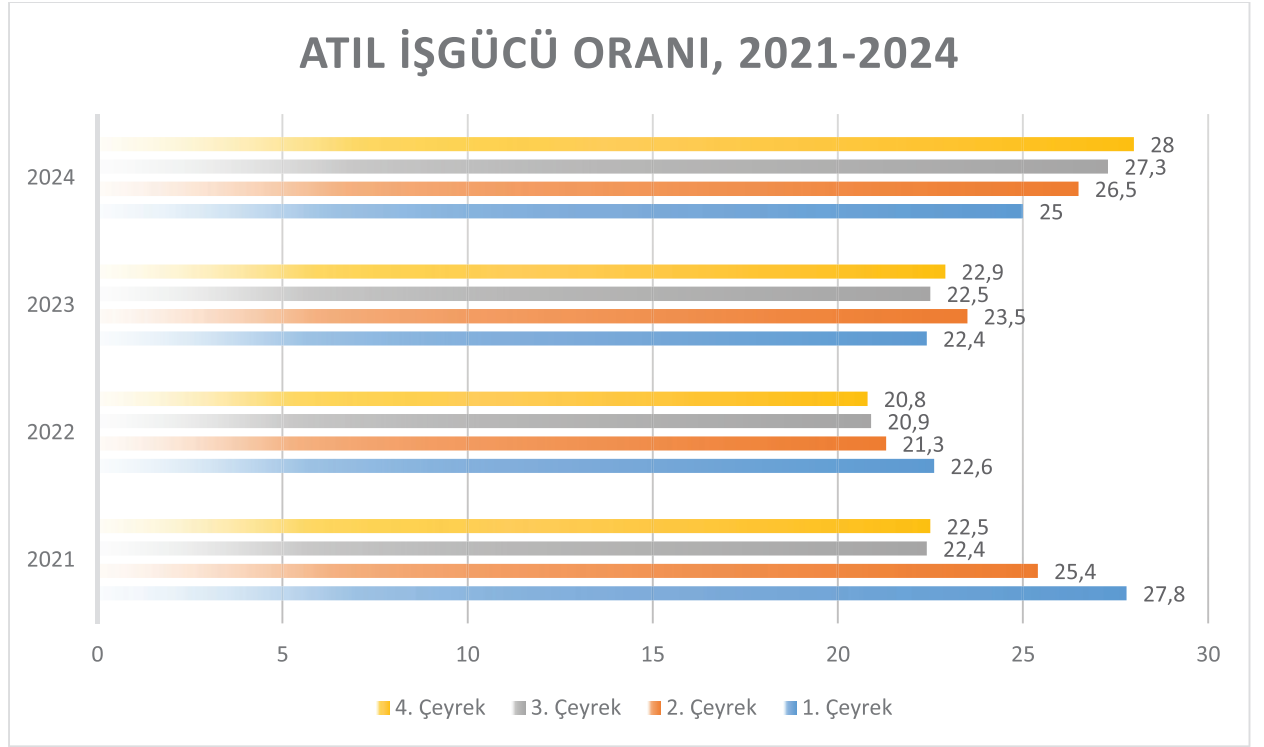
Bu bilgi notunun amacı, 2021 yılı Ocak ayından itibaren üretilmeye başlanan atıl işgücü oranına ilişkin göstergenin içeriğine dair kapsamlı bir içerik sunmak ve ilgili tanıtımda yer alan kavramlara ilişkin verileri yorumlamaktır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), atıl işgücü oranını, zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlik oranının toplamı şeklinde sunmaktadır. Atıl işgücü oranı, 2021 yılı Ocak ayından itibaren Avrupa Birliği (AB) ülkeleri ile eş zamanlı olarak; Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 19. Çalışma İstatistikçileri Konferansı (ICLS) kararlarına ve ilgili AB tüzüğüne uyum sağlamak amacıyla yeni düzenlemelere geçen TÜİK tarafından, 19. ICLS ile birlikte işgücü piyasasındaki gelişmeleri daha iyi takip edebilmek amacıyla, istihdam ve işsizliğe ek olarak tamamlayıcı göstergeler kapsamında tanımlanmış bir veri olarak karşımıza çıkmaktadır.¹ Bu tamamlayıcı göstergelerin oluşturulması gerekçesi olarak ise işgücü piyasasında zaman içinde meydana gelen dönüşümün, işsizlik oranının tek başına atıl işgücünü ölçmede yetersiz kalması gösterilmiştir. Aynı zamanda uluslararası işgücü göstergeleri arasındaki farklılıkların ayrıntılı olarak ifade edilebilmesi için işgücü göstergelerine ek göstergeler üretilmiştir. Bu çerçevede, zamana bağlı eksik istihdam, *“istihdamda olan, haftalık 40 saatten az çalışan ve referans döneminde daha fazla saat çalışmak isteyen ve kısa süre içerisinde daha fazla saat çalışabilecek olan kişilerdir.”* şeklinde, potansiyel işgücü ise *“Çalışma çağındaki nüfusa dahil olup, referans döneminde ne istihdamda ne de işsiz olan kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.”* şeklinde belirtilmiştir.

Grafik 1’de 2021 yılından itibaren çeyreklik olarak hesaplanan atıl işgücü oranları yer almaktadır. Verinin ilk üretildiği haber bülteninde 2019 yılı Ocak ayından itibaren bir veri göstergesi de yer almaktadır. Buna göre ilgili veriye ilişkin olarak mevsim etkisinden arındırılmış kavramı kullanılarak 2019 yılı Ocak ayında yüzde 19,6 olan bu oranın 2020 yılı Ocak ayında yüzde 21,2 olduğu, 2024 yılı 4. çeyrek verisinin açıklandığı 18 Şubat 2025 tarihinde ise yüzde 28’e yükseldiği görülmektedir.

¹ “Eurostat, yeni tanımların uygulanması ve işgücü anketlerinde ülkeler arası uyumun sağlanması amacıyla standartlaştırma çalışmaları yapmıştır. Bu çalışmalar sonucunda alınan kararlara ilişkin Avrupa Birliği (AB) Bütünleşik Avrupa Sosyal İstatistik Tüzüğü (IESS)3 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. İlgili AB tüzüğü doğrultusunda HİA tasarımı gözden geçirilerek yeni tanım ve kavramlara uyumlu bir soru kağıdı tasarlanmış, üretilen tahminlerin kullanıcılar ile daha zamanlı bir şekilde paylaşılabilmesi amacıyla yayımlama yönteminde iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir”. TÜİK (2021). HANEHALKI İŞGÜCÜ ARAŞTIRMASINDA YAPILAN DÜZENLEMELERE İLİŞKİN METODOLOJİ DOKÜMANI. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486> 18.2.2025

Grafik 1. Atıl İşgücü Oranı, 2021-2024 (Çeyreklik Dönemler)

Kaynak: Yazar tarafından TÜİK 2021-2024 çeyreklik işgücü istatistikleri derlenerek hazırlanmıştır.

Atıl işgücü oranını oluşturan tamamlayıcı göstergelerin toplam içindeki ağırlıklarına bakıldığında, 2019 yılı Ocak ayında yüzde 19,6'lık oranın, yüzde 13,5'i, ilk atıl işgücü verisinin üretildiği 2021 yılı 1. çeyrek döneminde ise yüzde 27,8'lik oranın yüzde 12,9'u işsizlik oranından müteşekkildir. Başka bir ifadeyle, ilk üretilen veri içinde işsizlerin toplam içindeki oranı %46,4'tür.

Diğer taraftan 18 Şubat tarihinde açıklanan yüzde 28'lik atıl işgücü oranının içinde işsizlik oranı yüzde 8,6'ya gerilemiştir. İşsizlik oranının gerilemesi önemli bir gelişmedir. Fakat gerek atıl işgücünün son dört yıl içinde en yüksek seviyeye ulaşması gerekse de atıl işgücü oranı içinde işsizlik oranının 2021 yılına kıyasla yaklaşık yüzde 50'lik bir düşüş ile yüzde 31'e gerilemesi düşündürücüdür. Dolayısıyla bu göstergenin ne anlama geldiği üzerinde durulacaktır.

İşsizlik oranının gerilediği bir durumda potansiyel işgücü ve zamana bağlı eksik istihdamın oransal ağırlığının artması birtakım veriler ışığında değerlendirmeye muhtaçtır. 2024 yılı 4. çeyrek verilerinin yayımlandığı döneme ilişkin olarak, potansiyel işgücünün işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında, 2021 yılı ilk çeyrek verilerine kıyasla iş bulma ümidi olmayanların yüzde 45 arttığı görülmektedir. Yine aynı dönem verileri kıyaslandığında diğer başlıklı nedende yüzde 23, işbaşı yapabilecek olup iş aramayanlarda da yüzde 12'lik bir artış olduğu görülmektedir. Sayısal olarak ifade edilirse, iş bulma ümidi olmayanların sayısı 1 milyon 714 binden 2 milyon 480 bine, diğer nedeni

belirtenlerin sayısı 3 milyon 346 binden 4 milyon 111 bine ve iş başı yapabilecek olup iş aramayanların sayısı da 1 milyon 901 binden 2 milyon 129 bine yükselmiştir.

Ayrıca cinsiyet bazında bakıldığında her üç neden bakımından kadınlardaki artışın belirgin olarak daha fazla olduğu görülmektedir. Potansiyel işgücüne dâhil olmama nedenleri arasında yer alan diğer başlıklarda belirgin bir iyileşme vardır ve dolayısıyla bu analizin kapsamında değildir. Söz konusu bu üç nedende meydana gelen artışların ne anlama geldiğine dair detaylı bir çıkarım önem arz etmektedir.

Bunlardan ilki, ücrete ilişkin beklentiler ile gerçeklik arasındaki mesafeye atfedilebilir. Daha da detayıyla bu gerekçe, TÜİK “Kazanç Yapısı İstatistikleri” ne dayandırılabilir. İlk kez 2022 yılı verilerine dayandırılarak üretilen kazanç yapısı istatistiklerinde kadın-erkek arasındaki hem ücret hem de kazanç farkı yükseköğretim mezunları hariç tutulursa her eğitim düzeyinde ciddi farklılıkların olduğunu göstermektedir. Grafik 2’de 25 Aralık 2024 tarihinde yayımlanan ilgili veriye ilişkin ücret ve kazanç farklılıkları yer almaktadır

Grafik 2. Eğitim durumuna göre kadın-erkek arası ücret veya kazanç farkı (%), 2023

Eğitim durumuna göre kadın-erkek arası ücret veya kazanç farkı (%), 2023

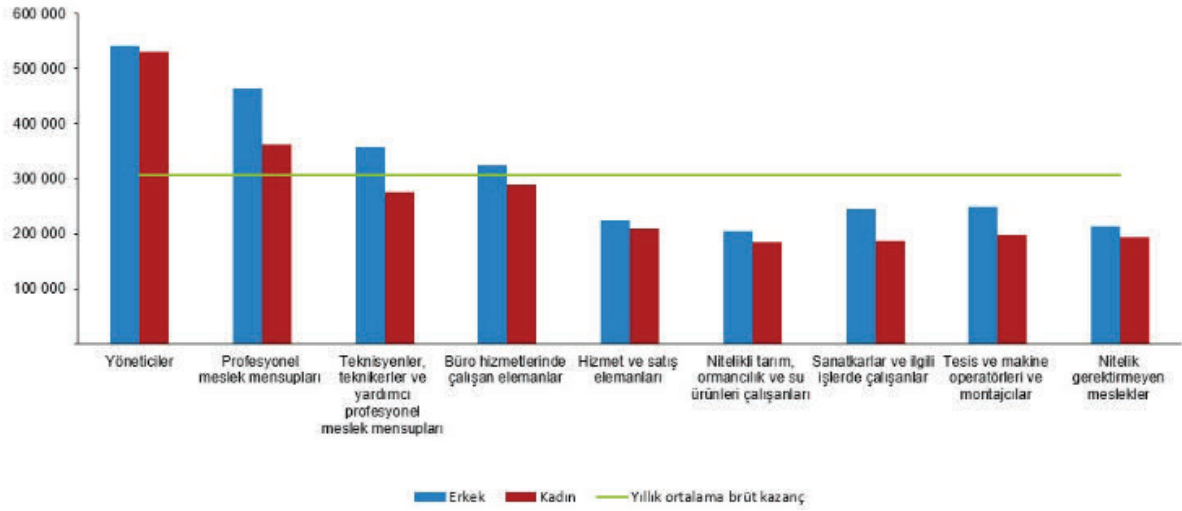
Eğitim durumu	Kadın-erkek arası kazanç farkı (%)	Kadın-erkek arası ücret farkı (%)
Toplam	7,8	6,9
İlkokul ve altı	14,9	13,2
İlköğretim ve ortaokul	15,8	14,1
Lise	20,0	16,7
Yükseköğretim	17,9	17,4

Kazanç farkı: (erkek kazancı-kadın kazancı)/erkek kazancı*100 olarak hesaplanmıştır
Ücret farkı: (erkek ücreti-kadın ücreti)/erkek ücreti*100 olarak hesaplanmıştır

Dolayısıyla atıl işgücü oranı içinde yer alan potansiyel işgücünün, işgücüne dahil olmamasına ilişkin diğer nedeni başlığındaki artışı ücret ve kazanç yapısına ilişkin beklentilerin karşılanamaması olarak değerlendirebiliriz. Daha da ötesinde 4 milyon 111 binlik diğer başlıklı işgücüne katılmayanların yüzde 84’nün kadın olduğu düşünüldüğünde ortaya çıkan tabloya ilişkin çıkarımda bulunmak olanaklı hale gelebilir. Grafik 3’te meslek grubuna göre bakıldığında birçok mesleğin yıllık brüt kazanç ortalaması olarak gösterilen 300 bin tl nin altında kaldığı görülmektedir.

Grafik 3. Meslek grubuna göre yıllık ortalama brüt kazanç, 2023

Meslek grubuna (ISCO 08) göre yıllık ortalama brüt kazanç (TL), 2023

Buradan hareketle ilgili tutarın aylık karşılığı brüt 25 bin TL'dir ve bu asgari ücret komşuluğu²na denk gelen tutardır. Türkiye'de asgari ücrete dair net veriler bulunmamakla beraber Merkez Bankası tarafından yapılan 2023 yılı hesaplamasına göre, tarım dışı çalışan ücretlilerin %43,1'inin asgari ücret ve altı çalışanlardan oluştuğu görülmektedir. Bu çalışanlar farklı sektörlere göre dağılımı sanayi yüzde 50,4 inşaat yüzde 71,4 hizmetlerde ise yüzde 37,9 şeklindedir. Hizmet sektörü diğer sektörlerle göre düşük görünse de alt kalemler bakımından ciddi bir farklılaşma söz konusu olduğu belirtilmektedir. Grafik 4'te merkez bankası tarafından açıklanan detaylı veriler bulunmaktadır.

Grafik 4. Seçilmiş sektörlerle göre asgari ücret ve altı çalışanların oranı (% , 2021)

	Asgari Ücret ve Altı Çalışan*	Personel Maliyeti/Üretim Değeri
Tarım Dışı Sektörler	43,1	10,5
Sanayi	50,4	6,7
İmalat Sanayi	52,0	7,2
Tekstil	57,4	8,4
Giyim	70,5	13,8
Deri	69,7	11,5
Mobilya İmalatı	57,8	13,1
Gıda	67,1	6,4
Petrol**	19,9	-
Taşıt	26,3	6,5
Diğer Ulaşım	19,6	10,4
İnşaat	71,4	9,0
Hizmetler	37,9	17,9
Toptan ve Per. Ticaret	64,4	17,6
Ulaştırma ve Depolama	47,3	9,7
Konak. Yiyecek Hizmeti	73,0	20,2
Kamu Yönetimi**	5,8	-
Eğitim	10,1	51,1
Finans Sigorta**	13,3	-

Kaynak: TCMB (2021), TÜİK HİA Mikro Veri, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri.
 * Veriler meslek ve sektör düzeyinde filtrelenerek oluşturulmuştur. Asgari ücretin %10 alt ve üst komşuluğunda çalışanlar asgari ücretli, asgari ücretin %10 alt komşuluğundan düşük ücretle çalışanlar ise asgari ücret altı ücretli kabul edilmiştir.
 ** Personel maliyeti/üretim değeri veri bulunmaması nedeniyle hesaplanamamıştır.

Kaynak: TCMB (2023) Asgari Ücret Artışının Enflasyona Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme, <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/9e350e68-3d3e-44bf-8590->

² Asgari Ücret Komşuluğu: Asgari ücrete çok yakın ücret alanları (asgari ücretin yüzde 20 fazlasına kadar) ifade için başvuru bir kavramdır. Bknz. Yolvermez, B. (2020). Türkiye'de Asgari Ücret Sorunlarına İlişkin Bir Değerlendirme. *Çalışma ve Toplum*, 4(67), 2441-2462.

Buradan hareketle, meslek yapısı ortalama brüt kazancın altında gelir elde edenlerin merkez bankasının alt kalemlerinde asgari ücret ve komşuluğunda çalışanların bulunanların oranlarıyla, sektörleriyle ve meslekler ile örtüştüğü ifade edilebilir. Ücretli çalışanların önemli bir kesiminin asgari ücrete yakınsayan bir ücret elde ettiği varsayımına göre, bu ücret ile elde edilebilecek olanlara ilişkin (ev, araç, teknolojik araçlar vs) ya da göreceli yoksulluk içinde eğitim, sağlık ve ulaşım hizmetlerine erişebilirliğe öngörüler işgücüne katılmama niyetine etki ettiği ve kişileri işgücüne katılmamaya sevk ettiği ifade edilebilir.

Daha farklı ifade edilirse, ücretin tatmin edici bulunmamasına bağlı olarak ikame edilebilir güçlü alternatiflere sahip olmak ta mümkün. Bir yerde ücretli bir çalışan olmaktansa daha serbest ve kayıtdışı ekonomiyi besleyen ekonomik faaliyetlerde bulunmak, aile geliriyle yaşamak, iş başvurularında liyakat algısının oluşturduğu atmosfer, özel sektörde yeni ve nitelikli işlerin üretilmemesi yahut görece daha fazla beceri gerektirmesinden kaynaklı “yetenek açığı” gibi birçok farklı arka plan gerekçesi de mümkün. Yine çalışma koşulları bakımından değerlendirilirse, örneğin haftalık çalışma süresinin uzunluğu, işgücüne dâhil olmamanın diğer nedeni altında değerlendirilebilir. Avrupa İstatistik Ofisi’ne göre (EUROSTAT) Türkiye’de haftalık çalışma süresi 44,2 saat ile Avrupa’da ilk sırada gelmektedir. Bu durum çalışılan süre ve alınan ücret mukayesesi açısından kişilere makul gelmeyebilir ve işgücüne dâhil olma niyetine doğrudan etki edebilir (Duvar English, 2024). Çalışma koşullarını daha genel düşündüğümüzde yeni işler, düşük kaliteli, düşük ücretli ve geçici işler daha çok ticaret ve hizmet sektörlerinde ortaya çıkmaktadır. 2021 yılı Ocak ayında ilk defa kamuoyuna duyurulan “Ücretli Çalışan İstatistikleri”ne göre³ toplam ücretli çalışan sayısı -tarım hariç olmak üzere- 12 milyon 590 bin iken 2024 yılı Aralık ayında yüzde 24 artarak 15 milyon 582 bin olmuştur. Aynı dönemde ticaret ve hizmetlerde çalışan ücretli sayısı 6 milyon 789 binden 8 milyon 746 bine yükselerek yüzde 29 artarken, sanayide çalışan ücretli sayısı 4 milyon 482 binden 4 milyon 492 bine yükselerek sadece binde 2 artmıştır. Dolayısıyla kişiler çalışma koşullarını ve alacakları ücretler hakkında fikir sahibi olduğundan bu tür işleri uzun vadeli görmeyip, gerek iş güvencesi gerekse de kariyer açısından olumsuz imgeleme söz konusu olmaktadır.⁴

³ "Ücretli Çalışan İstatistikleri", Sektörel bazda endekslerin yanı sıra aylık ücretli çalışan sayılarını da ortaya koymak amacıyla aynı idari kayıtlar kullanılarak, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (NACE Rev. 2) göre tarım sektörü hariç sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet (Kamu yönetimi, eğitim, sağlık, kültür, sanat ve diğer hizmetler hariç) sektörlerini kapsamaktadır.

⁴ Öte yandan aynı dönemde ücretli çalışan istatistikleri içinde önemli bir orana sahip olan inşaat sektöründe çalışan ücretli sayısı yüzde 40 artmıştır. Ancak analiz kapsamındaki ücretli çalışanlar, daha çok eğitimde kalan süreler arttıkça en az önlisans mezuniyetine sahip olup belirli bir meslek/statü beklentisi içinde olanları yansıtmaktadır. Dolayısıyla eğitim oranı görece artmış bir işgücü potansiyelinin inşaat sektöründe kalifiye eleman olarak bulunması söz konusu olmadığı gibi böyle bir eğilim de gözlenmemektedir.

Son olarak diğer neden başlığı altında değerlendirilebilecek husus, Türkiye’de kamu istihdamına yönelik çeşitli kademelerde görev için sınava hazırlık (KPSS vb.) yapan önemli bir kitlenin varlığıdır. Neredeyse 30’lu yaşların başına kadar uzayan bu süreç, kamunun iş güvencesi ve olanak açısından özel sektöre göre daha avantajlı görülmesi şeklinde bir anlam ifade edebilir. Dolayısıyla resmi olarak iş arama sürecine girmeyen bu kitlenin önemli bir sayıda olduğu düşünülürse 4 milyon 111 bin kişi içinde hatırı sayılır bir yer edinmiş olabileceği düşünülebilir.

Bir diğeri ise iş bulma ümidini kaybedenlerin iş aramaktan vazgeçmesi olarak bıkkınlık ifade edilebilir. İŞKUR 2025 yılı Ocak ayı verilerine göre, kayıtlı olan işsizlerin sayısı 2 milyon 327 bin 676 kişidir. Bu sayının yüzde 53’ü 3-12 ay bekleme süresine sahip kişilerden oluşmaktadır. Dolayısıyla diğer bekleme sürelerinin verilerine kıyasla ilk yılın kırılma noktası olarak ayrımlaştığı belirtilebilir. Yani bir yıl dolduktan sonra bir yıl ve üzeri bekleme süresinin yüzde 13 olduğu bir durumda iş aramaktan vazgeçen, iş bulma ümidini kaybedenlerin sayısındaki artış kaçınılmaz olmaktadır. Eğitim düzeylerine göre irdelendiğinde söz konusu yüzde 53’lük kesimin yaklaşık yüzde 71’inin ilköğretim ve ortaöğretim mezunları olduğu hesaba katılırsa sahip olunan beceri düzeyi ile beklenen süreler arasında da doğrusal bir ilişki olduğu söylenebilir. Kaldı ki bekleme süresi arttıkça iş bulma ümidinin azalması da bu eğitim düzeyine sahip olanlar için kaçınılmaz olabilir. Yine aynı verilerde 3-12 ay bekleme süresine sahip olanların yaklaşık yüzde 35’inin 20-29 yaş ve yüzde 43’ünün 30-44 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Yaş grubu açısından bakılırsa, gençlere yönelik yapılan çalışmalarda işsiz kalınan süre arttıkça demografik özelliklerin etkisiyle kaygı düzeyinin de arttığı anlaşılmaktadır (Koç vd. 2024).

Bununla birlikte iş bulma ümidi olmayanlar için durum oldukça karmaşık görünmektedir. İşgücüne dâhil olmama nedenleri içinde iş bulma ümidi olmayanlar yaklaşık 2,5 milyon kişidir. Güncel olarak bu sayı kayıtlı işsizlerin (2,3 milyon) sayısından fazladır. İncelenen dönem içinde yani 2021 yılı Ocak ayından itibaren işgücüne dâhil olmayanlarda 1 milyon 265 bin kişi azalma meydana gelirken aynı dönemde iş bulma ümidini kaybedenlerde yaklaşık 750 bin artış dikkat çekicidir. Bu artışın arka planında gerekçeleri belirlemek zor olsa da bazı faktörler değerlendirilebilir. Örneğin, herhangi bir işte çalışmak niyetinde olunsa bile iş arama kanallarının etkinliği ve piyasada belirli tipte işler için çok sayıda başvuru potansiyeli bu ihtimali şekillendirebilir. Yaşamsal maliyetlerin karşılanması noktasında acil ve öncelikli bir durum kişiyi farklı bir tutuma sevk edebilir. Beklentiler düşürülerek daha uzak mesafedeki işler yahut kendi eğitim düzeyinin daha alt seviyesindeki işler makul görülebilir.

Ancak bu düşürülen beklentilere de yanıt alınamayınca iş aramaktan vazgeçme söz konusu olabilir. Eğitim düzeyi açısından bakıldığında örneğin, 1 yıllık bekleme süreleri içinde İŞKUR’a kayıtlı işsizlerin içinde lisans mezunlarının yaklaşık %11 olduğu göz önüne alınırsa, iş bulma ümidini kaybeden bu 2,5 milyonluk kitlenin içinde ne kadarının en az lisans seviyesinde sahip olduğu akıllara gelmektedir. Ayrıca bu kişilerin eğitim düzeyine ilişkin bilgiler mevcut olmamakla beraber oldukça heterojen bir gruptur. Bunun yanında sosyal desteği güçlü olan içinse iş aramaktan vazgeçmek mümkün hale

gelebilir. Sosyal destek özellikle aile geliri ve eş olmak üzere tercihler üzerinde belirleyici olabilir. Bunun yanında hem demografik özellikleri hem de aile yapısı itibarıyla daha zayıf ve korumasız durumda olup iş bulma ümidini kaybedenler için durum içinden çıkılmaz bir hâl olarak değerlendirilebilir. Özetle, atıl işgücü oranını şu şekilde okumak mümkün; resmi olarak iş arayanlar yüzde 8,6 fakat normalden daha az çalışan (yarı zamanlı, geçici işler) ile iş aramaktan vazgeçen yaklaşık yüzde 20 ve toplamda Türkiye'nin ekonomik faaliyet alanı içinde yüzde 28'lik önemli bir işgücü potansiyeli kayıp.

Referanslar

- Duvar English (2024). Turkish workers log the longest hours in Europe, yet earn among the least. <https://www.duvarenglish.com/turkish-workers-log-the-longest-hours-in-europe-yet-earn-among-the-least-news-64960> 21.2.2025
- Koç, Ö. E., Bayramoğlu, G., & Koç, N. (2024). Genç Nüfusta İşsizlik Kaygısı Üzerine Bir Saha Araştırması. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(3), 73-92.
- TÜİK (2021). İşgücü İstatistikleri, Ocak 2021. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486> 20.2.2025
- TÜİK (2021). Ücretli Çalışan İstatistikleri, Ocak 2021. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ucretli-Calisan-Istatistikleri-Ocak-2021-37498> 22.2.2025
- TÜİK (2021). İşgücü İstatistikleri, I. Çeyrek: Ocak-Mart 2021. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-I.-Ceyrek:-Ocak---Mart,-2021-37545> 20.2.2025
- TÜİK (2021). İşgücü İstatistikleri, II. Çeyrek: Nisan-Haziran 2021. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-II.-Ceyrek:-Nisan---Haziran,-2021-37546> 22.2.2025
- TÜİK (2021). İşgücü İstatistikleri, III. Çeyrek: Temmuz-Eylül 2021. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-III.-Ceyrek:-Temmuz---Eylul,-2021-37547> 22.2.2025
- TÜİK (2022). İşgücü İstatistikleri, IV. Çeyrek: Ekim-Aralık 2021. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-IV.-Ceyrek:-Ekim---Aralik,-2021-45643> 22.2.2025
- TÜİK (2022). İşgücü İstatistikleri, I. Çeyrek: Ocak-Mart 2022. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-I.-Ceyrek:-Ocak---Mart,-2022-45648> 22.2.2025
- TÜİK (2022). İşgücü İstatistikleri, II. Çeyrek: Nisan-Haziran 2022. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-II.-Ceyrek:-Nisan-Haziran-2022-45652> 22.2.2025
- TÜİK (2022). İşgücü İstatistikleri, III. Çeyrek: Temmuz-Eylül 2022. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-III.-Ceyrek:-Temmuz-Eylul-2022-45656> 22.2.2025
- TÜİK (2023). İşgücü İstatistikleri, IV. Çeyrek: Ekim-Aralık 2022. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-IV.-Ceyrek:-Ekim---Aralik,-2022-49385> 22.2.2025
- TÜİK (2023). Kazanç Yapısı İstatistikleri, 2022. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kazanc-Yapisi-Istatistikleri-2022-49750> 20.2.2025
- TÜİK (2023). İşgücü İstatistikleri, I. Çeyrek: Ocak-Mart 2023. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-I.-Ceyrek:-Ocak-Mart,-2023-49380> 22.2.2025
- TÜİK (2023). İşgücü İstatistikleri, II. Çeyrek: Nisan-Haziran 2023. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-II.-Ceyrek:-Nisan---Haziran,-2023-49389> 22.2.2025

TÜİK (2023). İşgücü İstatistikleri, III. Çeyrek: Temmuz-Eylül 2023. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-III.-Ceyrek:-Temmuz---Eylul,-2023-49381> 22.2.2025

TÜİK (2024). İşgücü İstatistikleri, IV. Çeyrek: Ekim-Aralık 2023. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-IV.-Ceyrek:-Ekim---Aralik,-2023-49382> 20.2.2025

TÜİK (2024). Kazanç Yapısı İstatistikleri, 2023. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kazanc-Yapisi-Istatistikleri-2023-53700> 20.2.2025

TÜİK (2024). İşgücü İstatistikleri, I. Çeyrek: Ocak-Mart 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-I.-Ceyrek:-Ocak-Mart,-2024-53517> 20.2.2025

TÜİK (2024). İşgücü İstatistikleri, II. Çeyrek: Nisan-Haziran 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Girdi-Endeksleri-II.-Ceyrek:-Nisan-Haziran,-2024-53683> 20.2.2025

TÜİK (2024). İşgücü İstatistikleri, III. Çeyrek: Temmuz-Eylül 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-III.-Ceyrek:-Temmuz-Eylul,-2024-53519> 20.2.2025

TÜİK (2024). Ücretli Çalışan İstatistikleri, Aralık 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ucretli-Calisan-Istatistikleri-Aralik-2024-53585> 22.2.2025

TÜİK (2025). İşgücü İstatistikleri, IV. Çeyrek: Ekim-Aralık 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-IV.-Ceyrek:-Ekim-Aralik,-2024-53520> 20.2.2025